

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА

СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИ ТЕХНИЧАР
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2022. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 2:
**ТРОШКОВНО РАЧУНОВОДСТВО И
УВОД У УПРАВЉАЧКО РАЧУНОВОДСТВО**

I – ТЕСТ ПИТАЊА

1. Финансијско рачуноводство:

- a) информационо је превасходно интерно усмјерено,
- b) извор је информација за екстерне кориснике,
- c) искључиви је извор информација за менаџере,
- d) највећим дијелом није формализовано.

2. За разлику од метода укупних трошкова, метод трошкова продатих учинака за утврђивање резултата:

- a) погоднији је за краће обрачунске периоде,
- b) погоднији је за интерне кориснике рачуноводствених извјештаја,
- c) погоднији је за екстерне кориснике рачуноводствених извјештаја,
- d) користи се за економске анализе засноване на рентабилности.

3. Трошкови директног рада су истовремено:

- a) трошкови производње, директни трошкови, трошкови конверзије, варијабилни трошкови,
- b) трошкови периода, директни трошкови, варијабилни трошкови,
- c) трошкови производње, индиректни трошкови, фиксни трошкови,
- d) недовољно алоцирани трошкови, трошкови периода, дио производне цијене коштања.

4. Распорјеђивање индиректних трошкова може да се врши на:

- a) секторе,
- b) погоне и одјељења,
- c) производе,
- d) купце.

5. Предузеће користи нормални обрачун вриједности залиха производа и машинске сате као базу за алокацију. Стварни производни индиректни трошкови износе 2.500.000 н.ј, а коришћена планска стопа за алокацију производних индиректних трошкова у току обрачунског периода је 200 н.ј. по машинском сату. Плански производни индиректни трошкови износе 2.400.000 н.ј. Ако је стварни утрошак базе за алокацију у току обрачунског периода био 11.500 машинских сати, у току анализираног обрачунског периода, цијена коштања је:
- прецијењена за 100.000 н.ј.
  - потцијењена за 200.000 н.ј.
  - потцијењена за 100.000 н.ј.
  - прецијењена за 200.000 н.ј.
6. Ако је производња мања од продаје, обрачун вриједности залиха учинака по пуним трошковима ће, у односу на обрачун по непуним трошковима, показати:
- већи резултат,
  - исти резултат,
  - већи резултат ако се користи плански обрачун вриједности залиха,
  - мањи резултат.
7. Под еквивалентним јединицама у обрачуну трошкова по процесима треба подразумевати:
- условне (претпостављене) јединице завршене производње добијене на основу коришћених инпута за довођење незавршене и завршене производње до текућег степена завршености,
  - сличне производе или услуге конкуренције у односу на производе или услуге анализираног предузећа,
  - јединице завршене и незавршене производње у збиру,
  - инструмент за свођење завршене и незавршене производње на исту јединицу мјере.
8. Кораци у обрачуну трошкова по процесима су сљедећи:
- 1) Сумирање укупних трошкова за обрачун,
  - 2) Израчунавање трошкова по еквивалентној јединици
  - 3) Израчунавање аутпута у еквивалентним јединицама
  - 4) Распоред укупних трошкова на завршене производе и незавршену производњу
  - 5) Сумирање тока физичких јединица аутпута
- Њихов редослијед је:
- а) 1), 3), 2), 4), 5),
  - б) 5), 3), 2), 1), 4),
  - в) 5), 4), 3), 2), 1),
  - г) 3), 2), 1), 4), 5).

9. Под тачком раздвајања у куплованој производњи треба подразумевати:

- a) тачку у којој се заједнички процес одваја од додатних процеса,
- b) тачку у којој се куплована производња одваја од масовне и појединачне производње,
- c) тачку у којој се додатна калкулација одваја од опште калкулације,
- d) тачку у којој се раздвајају примарни и секундарни процеси.

10. Директан метод за алокацију трошкова помоћних (подржавајућих) мјеста трошкова подразумева да се:

- a) трошкови тих мјеста трошкова не алоцирају на главна мјеста трошкова,
- b) трошкови тих мјеста трошкова алоцирају само на главна мјеста трошкова,
- c) трошкови тих мјеста трошкова не алоцирају увијек на друга помоћна мјеста трошкова,
- d) трошкови тих мјеста трошкова распоређују у пропорцији са испорученим услугама другим помоћним мјестима трошкова.

11. Методе за распоред општих трошкова су:

- a) инкрементални метод распореда,
- b) метод пропорционалног распореда на бази одабране појединачне вриједности (самостални метод распореда),
- c) метод пондерисаног просјека,
- d) метод реципроцитета.

12. Да би се утврдила разлика у пословном резултату израчунатом примјеном апсорпционог метода обрачуна (обрачун по пуним трошковима) и примјеном варијабилног метода обрачуна залиха производа (обрачун по непотпуним трошковима) потребно је:

- a) упоредити износ фиксних трошкова укључених у произведене производе са износом варијабилних трошкова укључених у произведене производе,
- b) упоредити износ варијабилних трошкова укључених у крајње залихе производа и варијабилних трошкова укључених у почетне залихе производа,
- c) упоредити износ фиксних трошкова укључених у крајње залихе производа и фиксних трошкова укључених у почетне залихе производа,
- d) упоредити износ фиксних трошкова укључених у произведене производе са износом фиксних трошкова укључених у продате производе.

13. Трошак:

- a) је негативна ставка биланса успјеха
- b) одмах смањује финансијски резултат
- c) је ресурс који је потребно жртвовати или којег се потребно одрећи ради постизања специфичног циља
- d) одмах повећава финансијски резултат

14. Расходи су:

- a) повећање економских користи тијekom обрачуноског раздобља у облику прилива или повећања имовине или смањења обавеза који резултирају повећањем капитала, осим оних које су повезане са расподјелом судионица у капиталу
- b) смањења економских користи тијekom обрачуноског раздобља у облику одљева или смањења имовине или стварања обавеза који резултирају смањењем капитала, осим оних које су повезане са расподјелом судионица у капиталу
- c) негативна ставка извјештаја о новчаним токовима
- d) позитивна ставка биланса успјеха

15. У неускладиштиве трошкове трговачких предузећа убрајамо:

- a) трошкове управе и продаје
- b) набавну вриједност робе
- c) трошкове превоза набављене робе
- d) трошкове утовара и истовара набављене робе

16. Према природним својствима трошкови се дијеле на:

- a) директне и индиректне трошкове
- b) ускладиштиве и неускладиштиве трошкови
- c) контролабилне и неконтролабилне трошкови
- d) трошкове рада, трошкове средстава за рад и трошкове предмета рада

17. Систем обрачуна трошкова по радном налогу примјењује се у производњи по:

- a) укупним трошковима
- b) наруцби
- c) варијабилним трошковима
- d) периоду

18. Прва фаза у систему обрачуна трошкова према радном налогу је:

- a) израчунавање стопе додатка опћих трошкова производње на радне налоге
- b) утврђивање радног налога који је изабран као носилац трошкова
- c) израчунавање износа опћих трошкова производње за сваки радни налог
- d) израчунавање укупног трошка производње радног налога додавањем директним трошковима производње алоциране опће трошкове производње

19. Суперваријабилни систем обрачуна трошкова у трошкове залиха укључује:

- a) све варијабилне трошкове производње
- b) варијабилне и фиксне трошкове производње
- c) само трошкове директног материјала
- d)) само фиксне трошкове производње

20. Према апсорпционом систем обрачуна трошкова ускладиштиви трошкови су:

- a) директни материјал
- b) директни рад
- c) индиректни варијабилни трошкови производње
- d) све од наведеног

21. Недостаци традиционалних система обрачуна трошкова су:

- a) имају тенденцију да преоптерете трошковима производе са високим обимом производње и обратно
- b) алоцирају више трошкова на велике (обимом) производе
- c) алоцирају више трошкова на комплексније производе
- d) све од наведеног

22. Основни циљеви обрачуна трошкова и учинака су:

- a) обезбјеђење информација за потребе билансирања залиха учинака (недовршене производње и готових производа) у финансијском рачуноводству
- b) обезбјеђење информација за потребе формулисања пословних политика и продајних цијена
- c) обезбјеђење информација за потребе доношења пословно-финансијских одлука
- d) све од наведеног

23. Када се од прихода одузму ускладиштиви трошкови продатих готових производа, према апсорпционом систему, добије се:

- a) маржа доприноса
- b) бруто добит
- c) оперативна добит
- d) ништа од наведеног

24. Систем обрачуна трошкова према радном налогу је прикладан код:

- a) малосеријске производње
- b) појединачне производње
- c) обрачуна услуга
- d) све од наведеног

25. У случају трговинске дјелатности, ускладиштиви трошак представља:

- a) трошак дистрибуције
- b) трошак набавке продате робе
- c) трошак продатих производа
- d) административни трошак

II - ЗАДАЦИ:

Задатак број 1

Претпоставити следеће податке неопходне за обрачун трошкова процеса (у масовној производњи), уз напомену да предузеће користи метод пондерисаног просјека:

	Физичке јединице	Директан материјал	Трошкови конверзије
Почетно стање производње у току (1. јун) а	1.000 ком.	500.000 н.ј.	480.000 н.ј.
Започето у јуну	30.000 ком.		
Завршено током јуна	28.000 ком.		
Крајње стање производње у току (30. јун) б	3.000 ком.		
Трошкови додати током јуна		15.000.000 н.ј.	13.500.000 н.ј.

а – степен завршетка: директан материјал 80%, трошкови конверзије 40%

б – степен завршетка: директан материјал 60%, трошкови конверзије 30%.

I) Еквивалентне јединице изражене посредством трошкова директног материјала и трошкова конверзије износе (одговор потврдити одговарајућом калкулацијом):

- а) за трошкове директног материјала 42.000 е.ј. и за трошкове конверзије 20.600 е.ј.
- б) за трошкове директног материјала 29.800 е.ј. и за трошкове конверзије 28.900 е.ј.
- с) за трошкове директног материјала 31.000 е.ј. и за трошкове конверзије 31.000 е.ј.
- д) за трошкове директног материјала 29.000 е.ј. и за трошкове конверзије 28.500 е.ј.

Доказ:

(Тачно урађен дио задатка – 5 бода)

II) Трошкови по еквивалентној јединици износе (напомена: износ израчунати са два децимална мјеста; одговор потврдити одговарајућом калкулацијом):

- a) за трошкове директног материјала 503,36 н.ј./е.ј. и за трошкове конверзије 467,13 н.ј./ е.ј.
- b) за трошкове директног материјала 534,48 н.ј./е.ј. и за трошкове конверзије 490,53 н.ј./ е.ј.
- c) за трошкове директног материјала 528,34 н.ј./е.ј. и за трошкове конверзије 474,22 н.ј./ е.ј.
- d) за трошкове директног материјала 520,13 н.ј./е.ј. и за трошкове конверзије 483,74 н.ј./ е.ј.

(Тачно урађен дио задатка – 7 бодова)

Доказ:

III) Укупни трошкови за обрачун износе:

- a) 29.480.000 н.ј.
- b) 28.500.000 н.ј.
- c) 980.000 н.ј.
- d) 30.000.000 н.ј.

(Тачно урађен дио задатка – 3 бода)

Доказ:

IV) Вриједност завршених и испоручених производа у наредни процес, као и вриједност недовршене производње на крају обрачунског периода је (напомена: износ је заокружен због децималног износа трошкова по еквивалентној јединици; одговор потврдити одговарајућом калкулацијом):

- a) вриједност завршених и испоручених производа у наредни процес износи 28.208.360 н.ј., а вриједност недовршене производње на крају обрачунског периода износи 1.271.640 н.ј.
- b) вриједност завршених и испоручених производа у наредни процес износи 27.008.360 н.ј., а вриједност недовршене производње на крају обрачунског периода износи 2.471.600 н.ј.
- c) вриједност завршених и испоручених производа у наредни процес износи 28.108.360 н.ј., а вриједност недовршене производње на крају обрачунског периода износи 1.371.600 н.ј.
- d) вриједност завршених и испоручених производа у наредни процес износи 27.608.360 н.ј., а вриједност недовршене производње на крају обрачунског периода износи 1.871.600 н.ј.

(Тачно урађен дио задатка – 10 бодова)

Доказ:

Задатак број 2.

Киа Моторс склапа и продаје моторна возила. Подаци везани за јуни и јули 2022. године су:

	Јуни	Јули
Јединични подаци		
Почетно стање залиха	0	150
Производња	500	400
Продаја	350	520
Варијабилни трошкови		
Трошкови производње по произведеној јединици	КМ 10.000	КМ 10.000
Трошкови маркетинга по продатој јединици	3.000	3.000
Фиксни трошкови		
Производни трошкови	КМ 2.000.000	КМ 2.000.000
Маркетиншки трошкови	600.000	600.000

Продајна цијена по моторном возилу је 24.000 КМ.

Представите биланс успјеха за Киа Моторс у јуну и јулу 2022. године у складу са:

- (а) варијабилним обрачуном (13 бодова)**
- (б) апсорпционим обрачуном (12 бодова)**